

se vždy našli lidé, kteří pochopili, kdo jsi a jaký jsi, měli Tě rádi a byli ochotni Ti pomoci. Jenomže i o to ses zasloužil sám, svým lidským půdorysem.

Do konce svých dnů budu vzpomínat na společně prožité krásné chvíle v Litomyšli, Bezděčíně, Grabštejně, Žitavě, Broumově, ale také v malebné Rovině, v Terstu, v Duinu po stopách Rilkeho Elegií z Duina, Gradu, Aquilei, v Benátkách, a já nevím kde ještě. Ach, jak nám bylo, ještě s Tvým spolužákem a později kolegou Danem Zillichem, dobře.

Možná to zní poněkud paradoxně, ale byl jsi mi vzorem, milý Davide, a za to Ti děkuji. Nevím, co jsem Tě naučil já, ale vím, co jsi mne naučil Ty. A slibuji Ti to jediné, co pro Tebe mohu ještě udělat. Budou-li mi síly stačit, postarám se o to, aby brázda Tvého životního osudu, odborného působení i pozoruhodných výkonů volné tvorby, a také podíl na vznikajících duchovních základech naší fakulty nebyly zapomenuty. Tak na shledanou!

Tvůj pokorný učitel a kamarád Jirka K.

Jiří KAŠE

II.

Začnu jednou větou z předmluvy nejoblíbenější Davidovy knížky, kterou jsem od něho dostala. Knížka se jmenuje *Muž, který sázel stromy*, napsal ji francouzský spisovatel Jean Giono: „*Majlí se v povaze člověka projevit skutečně výjimečné vlastnosti, musíme mít štěstí dlouhá léta pozorovat, co ten člověk dělá.*“ My jsme to velké štěstí měli. David od svého mládí pomalu, ale jistě zakotvil v naší rodině. Od dětství neměl lehký život, a proto si kolem sebe vytvořil ochrannou bariéru, o svém soukromí s nikým nemluvil – proto nás zná jen několik málo z jeho přátel.

Já tuto jeho ochrannou bariéru poruším jen málo, vím, že by se na mě nezlobil. Pro mě s manželem byl téměř 30 let naším synem, pro naše stejné staré děti bratrem a pro všechny v naší velké rodině jejím milovaným členem. S radostí ho přijali, moc rádi se s ním setkávali na našich rodinných srazích i kdykoliv jindy. Prožívali jsme s ním jako rodina všechno, co ho v jeho nelehkém životě potkalo, podporovali jsme ho v jeho úsilí studovat, byli jsme pyšní na to, že dokázal studium, které si vybral, úspěšně dokončit. Vztah byl oboustranný, vždycky byl připravený pomáhat a všeho v rodině se účastnit.

Když od nás odcházel asi dva dny před odjezdem do Itálie, řekli jsme mu, ať zapomene na práci, odpočívá, užívá si slunce a moře a ať na sebe dává pozor. V sobotu od něho přišla zpráva: „*Tak jsem dorazil, počasí nic moc, ozvu se...*“

Už se nikdy neozve, pořád tomu nemůžeme uvěřit a můžeme si jen přát a doufat, že se někde a někdy ještě potkáme.

Za celou rodinu

Hana VLTAVSKÁ

III.

My za sebe, za Davidovy přátele a spolužáky bychom rády řekly ještě několik vět. S Davidem jsme se poznali před 25 lety, při bouřlivém a nadšeném začátku budování restaurátorské školy v Litomyšli. Veselý, bystrý, hravý Davídek s bujnou černou kšticí, který rád maluje velké, abstraktní a barevné obrazy s naivním nádechem. Škola, malování i restaurování Davidovi naplno vstoupily do života. A život se mu pomalu, ale jistě propojoval se spolužáky a pedagogy, které v Litomyšli potkal.

Po letech přestávky, kdy jsme se rozprchli za prací, jsme se znovu potkali při studiu bakalářského programu. Přespávali jsme se spolužáky u Davida doma. Za těch pár let, co jsme se neviděli, z našeho Davídka vyrostl David. Krásný, vytříbeně vkusný, malý velký muž.

Stále si pamatujeme, jak nás tehdy překvapil jeho útulný byt plný hýčkaných květin, s napěchovanou systematicky utříděnou knihovnou a téměř puntičkářským pořádkem.

My jsme mu pravidelně každý druhý týden vrazili do bytu a on nám zcela samozřejmě nechával klíče, když byl někde na práci, a nenápadně nás hostil, kdykoli jsme se tam s ním setkali. Neomaleně jsme mu vstupovali do jeho soukromí a on to obdivuhodně bral jako samozřejmost.

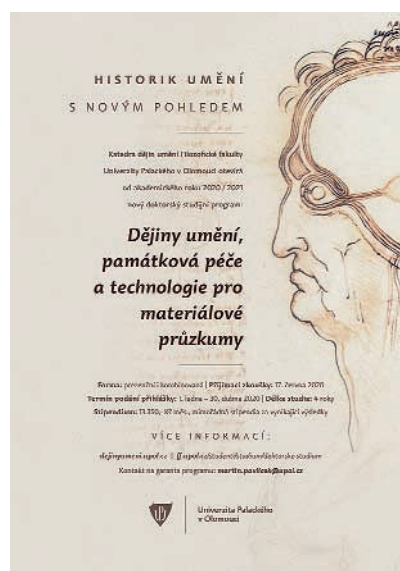
Restaurovátké a pracovní otázky s námi řešil vždy zapáleně a zvědavě. David byl od podstaty průzkumník. I proto se tolik těšil na vědecký projekt, na kterém začal spolupracovat se školou. Zcela jistě měl před sebou doktorát. Studium mu otevřelo nové cesty v životě a on mu to poctivě vrátil. A za tím vším probleskovala dobře skrytá hrdost na to, že dokázal to, co dokázal, že žije tak, jak žije. Zasloužená hrdost.

David neměl to štěstí, jako má většina z nás, ale za celou dobu, co jsme se znali, si nepamätujeme, že by někdy projevoval závist, skepsi, zatrpkllost či zlobu opuštěného a zklamaného dítěte. Naopak, za každých okolností byl pozitivní. O svém dětství vždy vyprávěl jakoby s pobavením. Komplikované a často velmi syrové situace dokázal odlehčit tak, že zněly vlastně humorně. Ať již popisoval své nejranější vzpomínky, provoz v dětském domově, marnou dětskou touhu mít náhradní adoptivní rodinu, pokusy nalézt své biologické rodiče a sourozence, a dokonce i založit svou vlastní rodinu.

Dokázal tu nepřítel osudu vzít jako výzvu, přeměnit ji na humor, vůli k životu a víru v dobro. Byl bojovník. Dokázal záporná znaménka přeměnit na kladná. A to je velká inspirace, pro nás pro všechny. Děkuje Ti, Davide, za ni.

Zuzana WICHTERLOVÁ; Kateřina KRHÁNKOVÁ;

Hana BĚLINOVÁ

Dějiny umění, památková péče a technologie pro materiálové průzkumy. Nový doktorský studijní program na Univerzitě Palackého v Olomouci

V akademickém roce 2020/2021 otevře Katedra dějin umění Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci nový doktorský studijní program *Dějiny umění, památková péče a technologie pro materiálové průzkumy*. Vzdělávací cyklus je výsledkem několikaletých snah reflektovat aktuální výzvy v oblasti studií a komplexní péče o objekty a předměty kulturního dědictví. Program, který bude realizován společně s Přírodovědeckou fakultou UP v Olomouci, byl připraven za přispění domácích i zahraničních institucí (Národní památkový ústav, Fakulta restaurování Univerzity Pardubice, Ústav teoretické a aplikované mechaniky AV ČR, římský institut restaurování ISCR, Sapienza Università di Roma).

Cílem studijního programu je připravit odborníka schopného zvládat nové teoretické i praktické požadavky a výzvy v oblasti uměleckohistorického výzkumu a multidisciplinárních studií na pomezí oborů uměnovědných a přírodovědných, památkové péče, restaurování a konzervování.

Tradiční humanitní vzdělání studentů bude rozšířeno o možnosti výzkumné spolupráce s odborníky z přírodních věd a tím o znalosti z oblasti nových technologií přírodovědného výzkumu fyzikálního (optického, mechanického) a chemického (materiálová analýza).

Studenti se seznámí s pokročilými teoretickými disciplínami oboru a klíčovými metodologickými postupy, prohloubí si znalost cizích jazyků a schopnost realizovat výzkum a prezentovat výsledky své práce

Název programu	Pro koho je určen	Zaměření
Kurz památkové péče (dvouletý)	veřejnost	teorie a praxe ochrany památek, dějiny památkové péče
Kurz památkové péče (jednoletý)	noví zaměstnanci NPÚ, zájemci o práci v NPÚ	teorie a praxe ochrany památek, dějiny památkové péče
Kurz památkové péče v praxi úředníka (jednoletý) *	úředníci z obcí a magistrátů (ORP), církevní investiční technici	technologie pro památkovou péči, dozor na stavbě, preventivní ochrana památek
Kurz řemeslné obnovy historických staveb (tříletý)	veřejnost, řemeslníci a vlastníci a správci historických objektů	tradiční řemeslné postupy a technologie pro památkovou obnovu
Specializované workshopy památkové obnovy (1x ročně) *	úředníci z obcí a magistrátů (ORP)	tradiční řemeslné postupy, detail a autenticita v architektuře, obnovy památkových areálů
Plnění vědecko-výzkumného úkolu (DKRVO)		
Památková akademie třetího věku *	veřejnost – senioři	dobrovolnictví pro památkovou péči, komunitní život a ochrana památek

v mezinárodním prostředí prostřednictvím konferenčních výstupů a publikací.

Nejdůležitější částí doktorského studia bude příprava disertační práce, při které budou mít studenti možnost propojovat teoretické poznatky s praktickými dovednostmi v oblasti péče o hmotné kulturní dědictví a získají schopnosti uplatnitelné při aplikaci přírodovědných nástrojů na materiálový průzkum uměleckých a historických artefaktů.

Nový doktorský studijní program poskytne inovativní prostředí (včetně laboratorního) pro studium materiálové podstaty děl a její potřebnou reflexi v rámci uměleckohistorických studií.

Jana MICHALČÁKOVÁ

Novinky v oddělení dalšího vzdělávání NPÚ a výhledy na rok 2020

Oddělení dalšího vzdělávání NPÚ se v roce 2019 rozrostlo a uvedlo v život nové formy programů, které se snaží oslovit další cílové skupiny z řad laické i odborné veřejnosti. Horkou novinkou je zejména specializovaný roční kurz pro úředníky na obcích a magistrátech, akademie třetího věku a v oblasti dobrovolnictví programy pro organizované skupiny dětí a mládeže.

Přehled vzdělávacích kurzů v oddělení dalšího vzdělávání (nově zařazené – označené *)

Kurzy pro úředníky památkové péče

Paleta vzdělávacích programů NPÚ se letos rozrostla o zcela nový formát, a sice o programy určené pro výkonné památkáře na obcích s rozšířenou působností a na magistrátech. Tato cílová skupina byla „oslovena“ vůbec poprvé v historii Odboru edukace a dalšího vzdělávání a novým způsobem tak byla naplněna role Národního památkového ústavu jako metodického garanta v oblasti státní památkové péče. Kurz byl koncipován mimo jiné i na základě dotazníkového šetření mezi referenty na obcích, získal akreditaci ministerstva vnitra a jeho absolvování

se úředníkům započítává do povinného vzdělávání.

Tento nový komplexní vzdělávací program šitý na míru „výkonným“ památkářům, nazvaný Památkové kompetence v praxi úředníka, je zaměřen na praktické znalosti a dovednosti z oblasti preventivní údržby stavebních památek, technologií pro památkovou péči a stavebního dozoru a zahrnuje i několik praktických řemeslných dílen. Možné podoby workshopů pro úředníky jsou průběžně testovány také výzkumným týmem pod vedením Mgr. Jany Tiché v rámci projektu DKRVO (Dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace) s názvem *Metody zpřístupnění památkového fondu pro celoživotní vzdělávání*. V rámci plnění tohoto výzkumného úkolu byl ve dnech 13.–16. června realizován pilotní štukatérský workshop na památkově chráněné usedlosti v Chlumu u České Lípy. Na praktickém semináři si 17 úřednic ze Středočeského, Ústeckého a Jihomoravského kraje na vlastní kůži vyzkoušelo omítání a obnovu štukových prvků vápennou technologií včetně modelování štukových prvků z ruky, tažení římsových profilů a výroby odlitků. Možnost vlastnoručně si vyzkoušet tradiční řemeslné postupy byla pro úředníky nepochybně přínosná a do budoucna posílí schopnost jejich odborné argumentace při jednání s investory a projektanty přímo na stavbách. První běh akreditovaného kurzu se otevírá v dubnu tohoto roku pro 40 úředníků, výuka bude probíhat v objektu NPÚ v Liliové ulici na Starém Městě a v terénu, koordinaci programu zajišťuje PhDr. Hana Řezníčková.

Ve spolupráci s metodickým centrem Národního muzea v přírodě dále připravujeme specializovaný seminář a dílnu zaměřenou na tradiční nátěry dřevěných stavebních prvků a nábytku. Program koncipovaný původně pro kurz řemeslné obnovy o tradičních povrchových úpravách dřeva ručními tesařskými a truhlářskými nástroji nabídneme postupně i památkářům, a to jak na obcích a magistrátech, tak kolegům v NPÚ. Domníváme se totiž, že základní odborné kompetence pro kvalifikovanou práci památkáře jsou v jádře stejné jak pro „odborné“, tak pro „výkonné“ památkáře.

Odborné vzdělávání zaměstnanců Národního památkového ústavu

Projekt, jehož cílem je další odborné vzdělávání zaměstnanců NPÚ zaměřené zejména na prohloubení jejich odborných znalostí a rozvoj interpersonálních dovedností, zahájil v loňském roce realizaci řady očekávaných klíčových aktivit. Projektový tým pod vedením Mgr. Vladimíry Lasotové připravil několik zahraničních stáží a seminářů se špičkovými zahraničními odborníky, které byly spolufinancovány z prostředků Evropského sociálního fondu.¹ Zahájeny byly i semináře a školení s tuzemskými odborníky, jejichž realizace bude pokračovat i v příštím roce, jako například cyklus o knihovnách, dokumentačních fondech a archivech. V roce 2020 se plánuje i speciální modul zaměřený na rozvoj měkkých dovedností. Zejména zahraniční studijní pobyty jsou pro odborné zaměstnance NPÚ jedinečnou a neopakovatelnou možností konfrontovat své odborné znalosti a zkušenosti s prací kolegů a praxí památkové péče v jiných evropských zemích.

Školení v oblasti technologií pro památkovou péči bylo loni završeno truhlářskou dílnou na pražské Invalidovně, která proběhla v týdnu od 21. do 25. října a jejímž tématem se stala vzorová repase špaletových oken z poloviny 19. století. Program dílny byl původně koncipován rovněž pro kurz řemeslné obnovy historických staveb, námět se však ukázal být natolik aktuální, že byl nakonec nabídnut a realizován v rámci projektu interního vzdělávání NPÚ. O dílnu byl ze strany kolegů velký zájem a potěšující bylo i to, že se jí kromě garantů území zúčastnili i lidé ze správ a technické údržby objektů, dokonce i někteří investiční technici a vedoucí pracovníci. Během dílny bylo kompletně opraveno jedno okno z bývalé důstojnické jídelny v přízemí včetně odstranění dožlých nátěrů, doplnění poškozených částí okenního

■ Poznámky

¹ K Evropskému sociálnímu fondu a jeho operačním programům viz <https://www.esfcr.cz/projekty-opz/>, vyhledáno 14. 1. 2020.